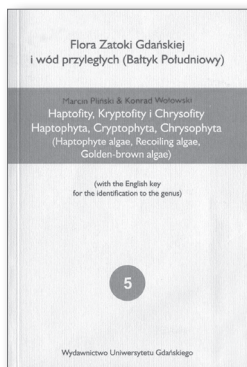

Recenzja

M. PLIŃSKI, K. WOŁOWSKI. 2012. **Halofity, Kryptofity, Chrysofity – Haptophyta, Cryptophyta, Chrysophyta. (Haptophyte Algae, Recoiling Algae, Golden-Brown Algae).** (With the English key for the identification to the genus). [w:] M. PLIŃSKI (red.), Flora Zatoki Gdańskiej i wód przyległych (Bałtyk Południowy), t. 5. Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk, 146 str. ISBN 978-83-7865-009-6.

Piąty już tomik kluczy do oznaczania glonów naszego Bałtyku oraz Wiślanego i Szczecińskiego Zalewu obejmuje trzy różne gromady wiciowców. Są one uważane za trudne do oznaczania ze względu na małe wymiary komórek i słabo widoczne cechy ważne w taksonomii. Tu z pomocą przychodzi mikroskopia elektronowa i badania molekularne. Autorzy tomiku informują (w metodach zbierania i opracowywania tych wiciowców) o prowadzeniu kultur potrzebnych przy badaniach molekularnych i o przygotowywaniu materiałów do badań w mikroskopach elektronowych. Zwracają też uwagę na znaczenie skaningu w analizie morfologii i struktury wapiennych utworów kokkolitów, a też krzemionkowych łusek i stomatocyst złotowiciowców.

Opisy podanych w kluczu gatunków są jednak tradycyjne, a ich dokumentacja w postaci często prymitywnych rysunków. Przy gatunkach *Mallomonas* i *Synura* podano za Starmachem schematyczne rysunki krzemionkowych łusek wykonane z fotografii w elektronowym mikroskopie skaningowym, ale oddają one tylko przybliżony charakter obiektów. Nieliczne przykłady takich skaningowych zdjęć oraz barwnych fotografii z mikroskopu świetlnego dołączono na ośmiu tablicach. Jak dotąd, gromady te mało mają przedstawicieli odnotowanych w naszej florze. Podane gatunki nie mają jednak nowoczesnej dokumentacji; niekiedy nic (ani rysunek ani opis) nie potwierdza dokonanej identyfikacji i wtedy ich znalezienie uznawane jest za niepewne. Wśród niespełna 10 gatunków – charakterystycznych dla wód słodkich i halofitów – z tych trzech gromad, to obecny stan wiedzy w tym zakresie dla Zatoki Gdańskiej i przyległych Zalewów. Uzyskany został z jedenastu publikacji ośmiu autorów.

Podane w recenzowanym kluczu opisy stu gatunków dla całego Bałtyku nie dają dobrej podstawy do oznaczenia innych jeszcze gatunków, jakie najprawdopodobniej można tutaj spotkać. Czytelnik może szukać pomocy w odnośnych kluczach „*Flory Środkowej Polski*”, ale minęło już sporo lat od ich wydania. Przydałoby się podanie nowszej literatury (np. dla kryptofitów warto sięgnąć do opracowania G. Novarino w *Hydrobiologia*, 502 z 2003 r.). Przy dwu gatunkach chrysofitów opisanych z Zatoki Gdańskiej przez Adama Bursę można było wspomnieć, że opisał on (w *J. Protozool.*, 1 (Suppl.), 1954) jeszcze jeden halofilny gatunek *Schilleriella biseta*, ale nieważnie, bo bez ikonotypu (ilustracji); może uda się go komuś odnaleźć.

Recenzowane opracowanie zaznajamia z rozpoznany dotąd składem gatunków z tych gromad w naszej części pbrzeża Bałtyku. Dla monitoringu sanitarnego i ekologicznego daje ogólną orientację w różnorodności występujących form, fykologom wskazuje kierunek dla postępu i unowocześnienia badań. Bez propagowania badań molekularnych i łatwego dostępu do mikroskopów elektronowych nie będzie w Polsce postępu w opracowywaniu szeregu grup systematycznych glonów. Zagraniczny czytelnik znajdzie tu informację o stopniu poznania gatunków tych wiciowców w naszej części Bałtyku na tle ich znajomości z całego morza. [N.b. Recenzentem nie jest Jadwiga Siemieńska.] – JADWIGA SIEMIŃSKA, *Instytut Botaniki im. W. Szafera, Polska Akademia Nauk, ul. Lubicz 46, 31-512 Kraków, Polska.*